

สน สีมাত্রัง

SONE SIMATRANG

Rama IX Art Museum Foundation

นิทรรศการศิลปกรรมชุด "สืมความรู้จัก กามทาความรู้สีก"
โครงการเชิดชูเกียรติในโอกาสเกษียณอายุราชการ

Art Exhibition "Escape from Reality, Keep Only My Own Feeling" by Sone Simatrang
At Art & Design Gallery, Faculty of Decorative Art, Silpakorn University, BKK., Thailand

"...ศิลปะที่ดี มีคุณค่า ข้ามกาลเวลา...
ต้องเกิดจากพื้นฐานจิตใจที่ดี"

"...Excellent art that maintains
endless worthiness cross the time
are absolutely originate
from virtuous mind..."

สน สิมাত্রัง
Sone Simatrang

สน สีมাত্রัง

SONE SIMATRANG

Rama IX Art Museum Foundation

Escape from Reality...

Keep Only My Own Feeling

ลืมความรู้สึก...

ตามหาความรู้สึก

ข้าพเจ้า

ขอพระราชทานุญาต อุทิศถวายความดี
อันเกิดจากการแสดงศิลปกรรมครั้งนี้แด่
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
ผู้เป็นเจ้าของวังท่าพระ และเป็นบรมครูศิลปะการช่างไทย
และ
ขออุทิศความดีอันเกิดจากการแสดงนิทรรศการครั้งนี้
แด่ ท่านศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี
และ อาจารย์ที่สอนศิลปะแก่ข้าพเจ้าทุก ๆ ท่าน

สน สิมาทัง

Dedicating all of virtuous deeds
in this art exhibition
to His Royal Highness Prince Narisara Nuwattiwong
as owner of Wang Tha Phra
and great art instructor of Thai crafts
and **Rama IX Art Museum Foundation**
Devoting all of great contributions
in this exhibition to Professor Silpa Bhirasri
and all my art instructors

Sone Simatang

หน้า 3 : กลาง : พระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6
ขวา : สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช
ซ้าย : ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

Page 3 : Center : Model figure of King Rama the VI
Right : His Royal Highness Prince Narisara Nuwattiwong
Left : Professor Silpa Bhirasri

หน้า 4-5 : จากขวาไปซ้าย = ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ นายเอ.บี. กริสวอล และ นายภานุพันธ์ อินทโกศัย
ร่วมประชุมสมณานุสรณ์ประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่เมืองเก่า อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย พ.ศ. 2502

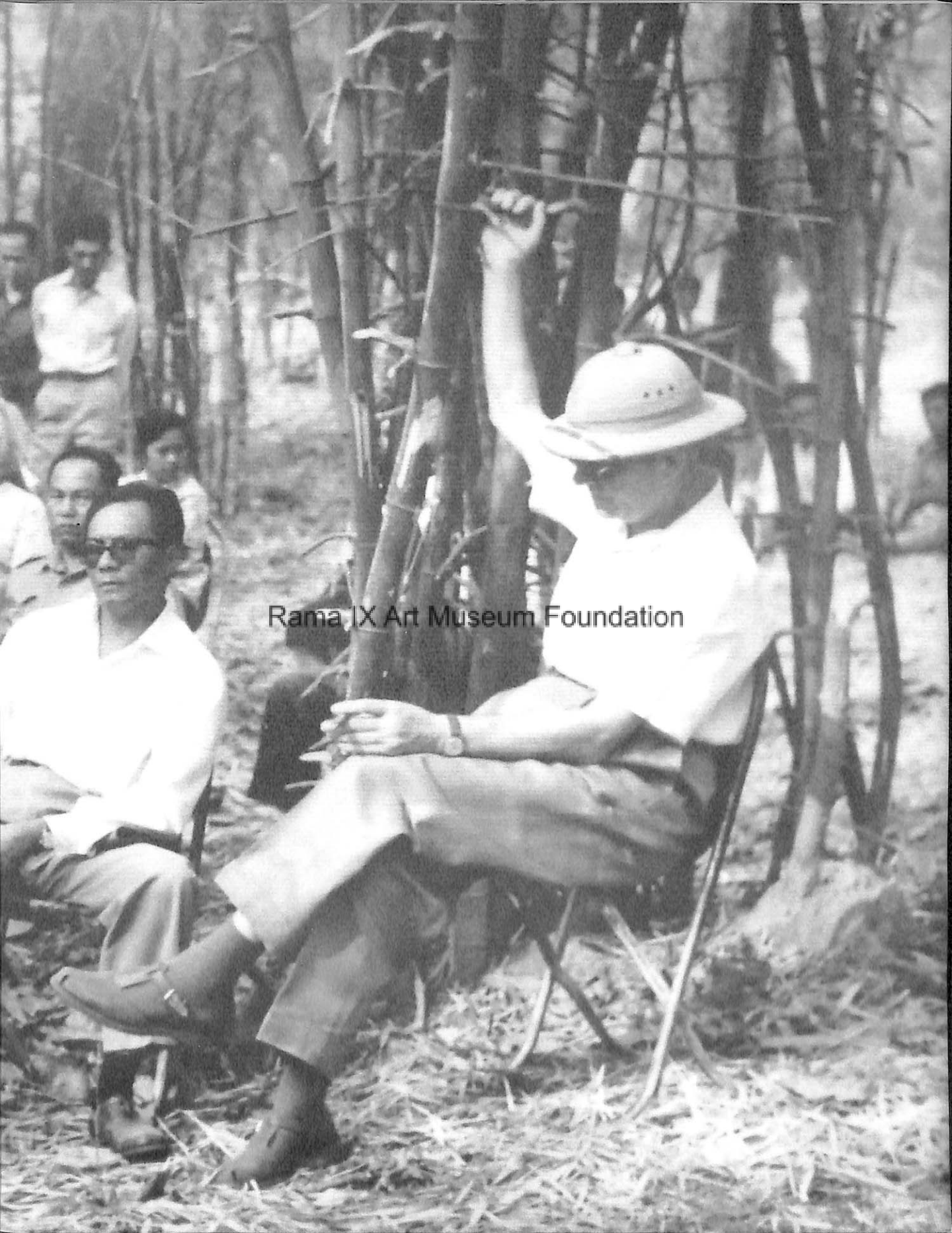
Page 4-5 : From right to left = Professor Silpa Bhirasri, Kien Yimsiri, A.B. Grisvol and Krit Intakosai.
Seminar meeting at Ancient Historical Park of Sukothai in 1959

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

สารจาก คนบดี คณะมัณฑนศิลป์

ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สน สิมাত্রัง ใช้ชีวิตความเป็นศิลปิน อาจารย์ นักเขียน และนักบริหาร ทำงานในมหาวิทยาลัยศิลปากร ศักยภาพของอาจารย์ที่มีในหลายๆ ด้าน ทำให้บางครั้ง ผมอดประหลาดใจไม่ได้ว่า อาจารย์สามารถใช้เวลาทำงานหลายๆด้านไปพร้อมๆ กันได้อย่างไร ประหนึ่งว่าเวลาของอาจารย์ใน 1 วันมีมากกว่า 24 ชั่วโมง

ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานทางวิชาการที่ผ่านมา ทำให้ผมประจักษ์ว่า นอกจากอาจารย์จะเป็นอาจารย์แล้ว ท่านยังมีความเป็นนักศึกษาผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ ความต่อเนื่องของผลงานสร้างสรรค์ ผลงานทางวิชาการ และการนำเสนอความคิดใหม่ๆ ถือเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับคนรุ่นหลังที่จะก้าวสู่ความเป็น “ครูที่ดี” ในอนาคต เพราะการเป็นครูคนอื่นได้ไม่เพียงแต่ต้องรู้ในสิ่งที่มียุ่ให้มากเท่านั้น แต่ยังต้องริเริ่มหรือเปิดความรู้ใหม่ให้กว้างขึ้นด้วย และยิ่งไปกว่านั้น การให้ความรู้โดยไม่ปิดบังเป็นคนสมบัติของ “ครูที่ดี” อีกประการหนึ่งที่ผมพบในตัวของท่าน

Rama IX Art Museum Foundation

อีกสิ่งหนึ่งที่ผมสามารถพบอยู่เสมอในผลงานของอาจารย์ ทั้งด้านงานบริหาร งานวิชาการ หรืองานอื่นๆ คือ อาจารย์มักมีรสนิยมส่วนตัวทางศิลปะทั้งในเรื่องขององค์ประกอบและการใช้สีที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของอาจารย์แทรกอยู่ด้วยเสมอ ไม่ว่างานชิ้นนั้นจะเป็นการศึกษาวิจัย งานสถาปัตยกรรมไทย ภาพจิตรกรรมขนาดใหญ่ หรือจะเป็นเพียงเอกสารคำสอนที่ใช้ในชั่วโมงเรียนของนักศึกษาก็ตาม

ผมจึงเชื่อว่า นิสัยในการทำงานตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คงจะเป็นเป็นความบังดาลใจที่ก่อให้เกิดเป็น “ตัวตน ของ สน สิมাত্রัง” ที่ผมได้มีโอกาสรู้จัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนพันธุ์ คุรุฑะเสน)

คนบดีคณะมัณฑนศิลป์

4 มิถุนายน 2550

Message from Dean of Faculty of Decorative Art

Asst. Prof. Sone Simatrang has several skills and capabilities in performing as artist, instructor, writer and administrator through 30 years in Silpakorn University. I am very surprising how he can create various works as if having more 24 hours in one day.

His past and present academic and art creativity can reflect to one's continuous knowledge progression and modern ideology which are assumed to be a sample of excellent instructor for all new generations since the intuition of each instructor has not only more academic knowledge but is necessary to have widely new creation and has also sincerely inherited all his knowledge to the others as appreciated qualification of excellent instructor.

Rama IX Art Museum Foundation

Moreover, all his administrative, academic and plenty works full of his own identity under artistic taste in composition and color selection such as Architectural Research, Grand Painting and Instruction Document for Students.

I belief that his behavior in performance through many years is obviously an inspiration and origin of "An Identity of Sone Simatrang".

Watanapun Krutasaen

(Asst. Prof. Watanapun Krutasaen)

Dean, Faculty of Decorative Art

4th June, 2007

“สน สิมารัง ที่ผมรู้จัก”

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ชุมน์

ผมเริ่มเข้ามาสอนที่ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษาในฐานะอาจารย์พิเศษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 และเริ่มรับราชการเมื่อ พ.ศ. 2526 ผมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์สนได้ช่วยกันสอนวิชาบางวิชา เช่น ละครศิลปะเบื้องต้น และต่อมาเราก็ช่วยกันสอน วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ สุนทรียศาสตร์ และศิลปะวิจารณ์

ตามข้อสังเกตของผม อาจารย์สนใจเย็นกว่าผม หลายครั้งที่ผมจูนลูกศิษย์ หรือหงุดหงิดเรื่องอดีตลูกศิษย์บางคนที่ไม่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว แต่ก็ยังแก้ปัญหาแก่ตนเองไม่ได้ อาจารย์จะเตือนผมเหมือนพี่เตือนน้องว่า “ใจเย็นๆ อาจารย์ไพโรจน์ พี่น่ะเขาเป็นอย่างนั้น เขาต้องใช้เวลามากกว่าจะเข้าใจ”

ประสบการณ์และความชำนาญ สันหัด จัดเจนของเราต่างกัน แต่เราเข้าใจกันได้ดี อาจเป็นเพราะอาจารย์เป็นผู้ มีใจกว้าง ยินดีที่จะยอมรับฟังความเห็น พร้อมทั้งเปิดรับความคิดใหม่ อาจารย์มีความเชี่ยวชาญเรื่องศิลปะตะวันออก โดยเฉพาะไทย จีน และญี่ปุ่น ส่วนผมเชี่ยวชาญเรื่องของยุโรป และอเมริกันร่วมสมัย ความแตกต่างดังกล่าวทำให้เรากลับยิ่ง สนับสนุนเข้าใจกันดี

มีอยู่ครั้งหนึ่ง ผมเอาภาพถ่ายผลงานของ Joseph Beuys ชื่อ Room Number 3, The Entire German post war poetry, consisting of : Tripped Over” ด้วยชื่อที่ยาวเว้อรังนี้ ผมเลยเรียกชื่อไทยสั้นๆ ว่า ห้อง (เรียน) หมายเลขสาม หรือห้องเรียนตายแล้ว ประกอบด้วยกระดานดำจริงสี่แผ่นอยู่บนพื้น กับเก้าอี้เหล็กตั้งติดฝาอยู่ตัวเดียว ความหมายของงาน นี้นี้คือ ห้องเรียนแบบโบราณ ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือสื่อทันสมัย หมดสมัยแล้ว อาจารย์สนดูงานนี้ครั้งแรกแล้วบอกว่า “ขนาดศิลปินแนวหน้าของเยอรมัน ทำเอากระดานดำจริงๆ มาวางทั้งบนพื้น แล้วจะเป็นผลงานทรงพลังได้อย่างไร” ผมอธิบายเหตุผลว่างานนี้มีพลังดีที่สุดในที่นี้จะใช้ของจริง อาจารย์ก็จับเคล็ดของนีโอเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ได้ และชอบใช้งานนี้เป็นตัวอย่างอธิบายให้นักศึกษาที่จับแนวคิดศิลปะร่วมสมัยไม่ได้

ต่อจากนั้นไม่นาน อาจารย์มีโอกาสไปยุโรป แล้วได้ไปดูผลงานศิลปะกรรมชิ้นหนึ่ง เมื่อเดินเข้าไปในห้องนั้น อาจารย์คิดว่าจะได้ไปยืนอยู่ใกล้แผ่นผ้าใบหรือวัตถุที่เรืองแสง แต่มันไม่ได้เป็นอย่างที่อาจารย์คิด “มันเป็นช่องว่าง ไม่มีอะไรให้แตะเลย เป็นสี่ผืนวางเรียงๆ ที่เห็นอยู่ก็ฉากหลัง” คำพูดสั้นๆ ที่อาจารย์เล่าให้เพื่อนอาจารย์และลูกศิษย์ฟังมีประโยชน์มาก เพราะนี่คือการนิยามศิลปะเพื่อหลอกตา แนวความคิดที่ศิลปินร่วมสมัยหลายคนชอบนำมาเล่น

จากการสังเกตของผมนั้น อาจารย์เป็นคนที่อยู่ใต้ดินที่แท้จริง ที่อาจารย์รับฟังและลงมือปฏิบัติเป็นแบบอย่าง กล่าวคือ

1. เป็นผู้ที่ไม่พยายามศึกษาจนเข้าใจถึงแก่นความรู้ เช่นพยายามทำความเข้าใจทางศิลปะแต่ละแขนง ผู้เขียนมีวิธีคิดต่างกันอย่างไร ทำให้จึงเป็นเช่นนั้น ประวัติศาสตร์ศิลปะ หรือศิลปะพื้นบ้าน ไม่ใช่แค่เรียนแบบท่องจำว่ายุคสมัยไหน เป็นอย่างไร แต่มันคำตอบที่น่าจะลึกซึ้งกว่านั้น ทำให้เป็นอย่างนั้น ข้อมูลใดน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือเพราะอะไร
2. เป็นผู้ที่มีมัน ทำงานวิชาการด้วยความจริงใจ พยายามเก็บข้อมูลซึ่งมีทั้งบันทึก รวมทั้งตัวอย่างศิลปวัตถุเท่าที่จะสามารถจะหาได้ เพื่อรวบรวมไว้ให้ศิษย์ได้ใช้ศึกษา
3. เป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้าง พร้อมทั้งจะรับความรู้ใหม่ เวลาที่ผมบรรยายอาจารย์จะจดหลักการสำคัญ ความคิด ข้อสังเกต ที่ผมเน้น ทั้งๆ ที่ผมเด็กกว่า ในขณะที่นักศึกษาในชั้นหลายคนกลับไม่ให้ความสนใจ
4. อาจารย์เป็นผู้สามารถเชื่อมต่อกับความคิดวิชาการจากหลายสาขาวิชา และมองได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะรวบรวมความคิดแล้วนำมาสร้างงานได้ ไม่ว่าในลักษณะงานวิชาการหรือสร้างสรรค์ ในขณะที่ผู้อยู่ในอาชีพศิลปะหลายคนทำได้เพียงด้านเดียว

ผมเคยช่วยอาจารย์แปลบทความทางวิชาการที่อาจารย์เขียน ผมเต็มใจที่จะทำให้เพราะรู้ว่าอาจารย์ให้เกียรติ เชื่อในความสามารถของผม สิ่งที่ยากที่สุดที่ผมได้เรียนรู้จากการแปลก็คือเรื่องราวของศิลปะตะวันออก โดยเฉพาะเรื่องของเอเซียอาคเนย์ สิ่งที่ยากที่สุดในการแปลอยู่ที่บริบท เราต้องรักษาความหมายตามบริบทวัฒนธรรมของชาวพุทธ หรือบางกรณีเป็นเรื่องเฉพาะของล้านนา หรืออื่นๆ เราต้องไม่เลือกว่า Cathedral หรือ Church หรือ Basilica ในภาษาอังกฤษ ไม่ได้มีความหมายที่ตรงแบบ 100% กับคำว่า วิหาร โบสถ์ หรือโรงสวดอุโบสถในวัฒนธรรมพุทธที่มีความหมายพิเศษ ถ้าไม่ได้ช่วยงานแปล ผมจะไม่มีโอกาสเรียนรู้สิ่งทีละเล็กละน้อยในเรื่องบริบท ความหมายของคำ และเรื่องราวจากวัฒนธรรมตะวันออกที่กล่าวมา

คำพูดต่อไปนี้ ครั้งหนึ่งผมคิดว่าจะเก็บไว้เป็นเครดิตของตัวเอง แต่ตอนนี้เปลี่ยนใจแล้ว เพราะถ้าไม่ได้ช่วยงาน แปลของอาจารย์สน คงไม่ได้ความคิดที่มีค่าอย่างประโยคนี้ คำกล่าวที่ว่านี่คือ “ผู้ที่ศึกษาศิลปะไทย หรือศิลปะตะวันออก ถ้ารักความก้าวหน้าต้องรู้ภาษาอังกฤษ ให้ลึกซึ้งมากกว่าผู้ที่ศึกษาเรื่องของตะวันตก เพราะการใช้ภาษาอังกฤษอธิบายเรื่องของตะวันตกของยุโรป ไม่ต้องข้ามบริบททางความคิด ศิลปะและวัฒนธรรม”

ถ้าอาจารย์ตอบก่นเรียบร้อยแล้ว พวกเราคงรู้สึกว้าดว้างสิ่งที่มีค่ามากที่เราเคยมี เป็นสิ่งที่เราคงไม่สามารถหาบุคคลอื่น มาแทนได้

คนดีมีคุณค่า เพราะปัญญาและความดี คุณค่าปริญญาดี สูงศักดิ์ศรีไม่เทียมกัน